

พจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน เล่ม 2 (จีน-ไทย-อังกฤษ) (18)

ธวัช บุรณถาวรสม

หวั่ง เสี่ยวเทา

สุชาดา อโณทยานนท์

T (ต่อ)

头临泣 (tóu lín qì): 位于头部，前发际上 0.5 寸，瞳孔直上。主治：头痛，眩晕；目痛，流泪，目翳；鼻塞，鼻渊；小儿惊风，目上视等病症。

โถวหลินชี: จุดฝังเข็มบนศีรษะ อยู่เหนือแนวชายผม ขอบหน้าผาก 0.5 ชู่น ตรงกับแนวรูม่านตา **ข้อบ่งใช้:** ปวดศีรษะ เวียนศีรษะ ปวดตา น้ำตาไหล ต้อเนื้อ ต้อกระจก คัดจมูก ไช้สออักเสบ ชักในเด็ก และตาเหลื่อ

toulinqi (GB 15): an acupoint located on the head, directly above the pupil, and 0.5 *cun* superior to the anterior hairline. *Indications:* headache, dizziness, sore eye, lacrimation, pterygium, cataract, nasal stuffiness, sinusitis, infantile convulsion, and oculogyric crisis.

头窍阴 (tóu qiào yīn): 位于枕部，耳后乳突的后上方，从天冲 (GB 9) 到完骨 (GB 12) 的弧形连线上 2/3 与下 1/3 交点处。主治：头痛，颈项强痛等病症。

โถวเซี่ยวยิ่น: จุดฝังเข็มบริเวณท้ายทอย อยู่เหนือและหลังต่อกระดูก ตรงจุดแบ่งระหว่าง 2/3 ส่วนบนกับ 1/3 ส่วนล่างของเส้นโค้งที่เชื่อมระหว่างเทียนชง (GB 9) กับ

หวานกู่ (GB 12) **ข้อบ่งใช้:** ปวดศีรษะและปวดตึงต้นคอ
touqiaoyin (GB 11): an acupoint located on the occipital region, postero-superior to the mastoid process, at the point between upper 2/3 and lower 1/3 of the arc connecting tianchong (GB 9) and wangu (GB 12). *Indications:* headache, neck pain, and stiff neck.

头倾视深 (tóu qīng shì shēn): 头项低下，不能抬举，眼球深陷，目无光彩，是病情危重，精气将竭的表现。

โถวชิงชือเชิน: คอดกตาโหล เงยศีรษะไม่ขึ้น ตาโหล แหวตไม่มีประกาย เป็นอาการของผู้ป่วยหนักวิกฤต จีลมปราณกำลังจะหมดไป

lowering head sunken eye: the head and neck fail to rise up, sunken eyeballs with lustreless eye, indicating severe or critical diseases, essence *qi* is exhausting

头维 (tóu wéi): 位于头部，额角发际直上 0.5 寸，头正中线旁 4.5 寸。主治：头痛，目痛，流泪，视物模糊，眼睑瞤动等病症。

โถงเหว: จุดฝังเข็มบนศีรษะ อยู่เหนือรอยแฉกด้านหน้า 0.5 ชู่น ห่างจากแนวกึ่งกลางหน้าผากออกไป 4.5 ชู่น *ข้อบ่งใช้:* ปวดศีรษะ ปวดตา น้ำตาไหล ตามัว และหนังตากระตุก

touwei (ST 8): an acupoint located on the head, 0.5 *cun* straightly into the corner of the anterior hairline and 4.5 *cun* lateral to the midline of forehead. *Indications:* headache, sore eye, lacrimation, blurred vision, and blepharospasm.

吐法 (tù fǎ): 治疗八法之一, 通过引起呕吐, 使停留于咽喉、胸膈、胃脘的痰涎、宿食或毒物从口吐出。

ฟูผา: การทำให้อาเจียน หนึ่งในวิธีการบำบัด ใช้ขับเสมหะ อาหารตกค้าง หรือสารพิษในลำคอ ทรวงอก กะบังลม หรือกระเพาะอาหาร ด้วยการกระตุ้นให้อาเจียนออก

emetic therapy: one of the eight therapeutic methods for expelling phlegm, retained food, or toxicants from throat, chest, diaphragm or stomach by inducing vomiting.

W

外关 (wài guān): 手少阳经络穴。位于前臂后区, 腕背侧横纹上 2 寸, 尺骨与桡骨间隙中点。主治: 耳鸣, 耳聋; 胸胁痛; 上肢痹痛等病症; 颈椎前路、颞颌关节手术针刺麻醉常用穴。

ว่ายกวน: จุดลั่วของเส้นซานเจียว บริเวณแขนด้านนอก อยู่เหนือแนวเส้นข้อมือ 2 ชู่น ตรงกึ่งกลางระหว่างกระดูก ulna กับ radius *ข้อบ่งใช้:* หูมีเสียงดัง หูตึง หูหนวก ปวดทรวงอกและลิ้นข้าง และปวดแขน ยังเป็นจุดฝังเข็มช่วยเสริมการระงับความรู้สึกที่ใช้บ่อยในการผ่าตัดกระดูกต้นคอผ่านด้านหน้าและการผ่าตัดข้อขากรรไกร

waiguan (TE 5): the *luo* point of the tripple energizer meridian, located on the dorsal side of

the forearm, 2 *cun* above the dorsal wrist transverse crease, at the midpoint between the ulna and radius.

Indications: tinnitus, hearing loss, thoracic pain, hypochondriac pain, and upper limb pain. It is commonly used in acupuncture anesthesia for anterior cervical discectomy and fusion, and temporomandibular joint surgery.

外陵 (wài líng): 位于下腹部, 脐中下1寸, 前正中线旁开 2 寸。主治: 腹痛。

ว่ายหลิง: จุดฝังเข็มบริเวณท้องน้อย อยู่ใต้สะดือ 1 ชู่น และห่างจากแนวกึ่งกลางลำตัวตามแนวระนาบ 2 ชู่น *ข้อบ่งใช้:* ปวดท้อง

wailing (ST 26): an acupoint located on lower abdomen, 1 *cun* below the umbilicus and 2 *cun* lateral to the anterior midline. *Indication:* abdominal pain.

外丘 (wài qiū): 足少阳经郄穴。位于小腿外侧, 外踝尖上 7 寸, 腓骨前缘。主治 胸胁胀满, 下肢痿痹, 癲狂等病症。

ว่ายชีว: จุดชีวของเส้นฉุนน้ำดี อยู่ที่ขาด้านนอก ตรงขอบหน้าของกระดูกน่อง เหนือยอดตาตุ่ม 7 ชู่น *ข้อบ่งใช้:* เน้นหน้าอกและลิ้นข้าง ขาลีบ ขาอ่อนแรง โรคจิตซึมเศร้า และคลุ้มคลั่ง

waiqu (GB 36): the *xi* point of the gallbladder meridian, located on the lateral side of the leg, 7 *cun* above the tip of the lateral malleolus and on the anterior border of the fibula. *Indications:* distention of chest and hypochondrium, atrophy or flaccid paralysis of lower limb, depressive psychosis, and mania.

完骨 (wán gǔ): 位于枕部, 耳后乳突的后下方凹陷中。主治: 头痛, 颈项强痛, 咽喉肿痛, 颊肿, 齿痛; 癲狂; 中 风, 口眼喎斜, 下肢痿痹等病症。

หวานกู่: จุดฝังเข็มบริเวณท้ายทอย ตรงแอ่งหลังและใต้ตอกกหู *ข้อบ่งใช้:* ปวดศีรษะ ปวดตึงต้นคอ เจ็บคอ แก้มบวม ปวดฟัน โรคจิตซึมเศร้า คลุ้มคลั่ง โรคหลอดเลือดสมอง อัมพาตใบหน้า ชาลิบ และขาอ่อนแรง

wangu (GB 12): an acupoint located on the occipital region, in the depression postero-inferior to the mastoid process. *Indications:* headache, neck pain, stiff neck, sore throat, swollen cheek, toothache, depressive psychosis, mania, stroke, facial paralysis, and atrophy or flaccid paralysis of lower limb.

腕骨 (wàn gǔ): 手太阳经原穴。位于腕区, 在第5掌骨底与三角骨之间的赤白肉际凹陷中。主治: 头痛, 颈项强痛, 目翳, 耳鸣; 黄疸, 热病, 惊风, 抽搐, 疟疾; 肩臂腕指痛, 屈伸不利等病症。

ว่านกู่: จุดหยวนของเส้นลำไส้เล็ก อยู่บริเวณข้อมือ ตรงรอยบุ่มระหว่างฐานกระดูกฝ่ามือที่ 5 กับกระดูก triquetrum ตรงรอยต่อสี่นิ้ว *ข้อบ่งใช้:* ปวดศีรษะ ปวดเกร็งต้นคอ ต้อเนื้อ ต้อกระจก หูมีเสียงดัง ตีขาน โรคที่มีไข้ ลมชัก ชักกระตุก ไข้จับสั่น; ไหล่ แขน ข้อมือ หรือนิ้วมือปวดหรือเคลื่อนไหวไม่คล่อง

wangu (SI 4): the yuan point of the small intestine meridian, located on the wrist, in the depression between the base of the 5th metacarpal bone and triquetral bone, on the dorso-ventral boundary. *Indications:* headache, neck pain, stiff neck, pterygium, cataract, tinnitus, jaundice, febrile diseases, epilepsy, convulsion, malaria, pain and limitation of movement of shoulder, arm, wrist or finger.

完谷不化 (wán gǔ bù huà): 大便中含有较多未消化食物的表现, 多为脾虚、肾虚所致。

หวานกู่ชัวว่า: อุจจาระมีอาหารปน อุจจาระมีอาหารที่ย่อยไม่หมดค่อนข้างมาก มักเกิดจากม้ามหรือไตพร่อง

undigested food in stool: stool contains large amount of undigested food fragments, mostly caused by spleen or kidney deficiency.

腕痞 (wǎn pǐ): 自觉胃脘饱胀、满闷不舒的表现, 多为肝胆脾胃气滞所致。

หวานผี: จุกแน่นลิ้นปี่ รู้สึกอึดท้องและจุกแน่นบริเวณลิ้นปี่ มักเกิดจากลมปราณตับ-ถุงน้ำดีหรือลมปราณม้าม-กระเพาะอาหารติดขัด

epigastric stuffiness: feeling of fullness and discomfort in epigastric region, mostly caused by liver-gallbladder *qi* or spleen-stomach *qi* stagnation.

胃仓 (wèi cāng): 位于脊柱区, 第12胸椎棘突下, 后正中线旁开3寸。主治: 腹胀, 水肿, 胃脘痛, 小儿食积; 腰背痛等病症。

เว่ยซาง: จุดฝังเข็มบริเวณหลัง อยู่ห่างจากขอบล่างของปุ่มกระดูกสันหลังอกที่ 12 ตามแนวระนาบ 3 ชุน *ข้อบ่งใช้:* ท้องอืด บวมน้ำ ปวดกระเพาะอาหาร อาหารไม่ย่อยในเด็ก และปวดหลังส่วนล่าง

weicang (BL 50): an acupoint located on the back, 3 *cun* lateral to the lower border of the 12th thoracic spinous process. *Indications:* abdominal distention, edema, stomachache, dyspepsia in childhood, and low back pain.

胃肠气滞 (wèi cháng qì zhì): 胃肠气机阻滞。表现为脘腹胀痛走窜、肠鸣、嗳气、矢气等为主的证候。

เว่ยจางชีจื่อ: ลมปราณกระเพาะอาหาร-ลำไส้ติดขัด การไหลเวียนของลมปราณกระเพาะอาหารและลำไส้ติดขัด มีอาการปวดจุกแน่นท้องตำแหน่งไม่อยู่กับที่ ท้องร้อง เรอ และผายลม

gastrointestinal *qi* stagnation: a condition caused by gastrointestinal *qi* flow stagnation, manifested as migratory and dull abdominal pain, borborygmus, belching, and flatus.

维道 (wéi dào): 位于下腹部，髂前上棘内下 0.5 寸。主治: 腰腿痛; 呕吐, 食欲不振, 水肿等病症; 腹股沟斜疝修补术、全子宫切除术针刺麻醉常用穴。

เว่ยต้าว: จุดฝังเข็มบริเวณท้องน้อย อยู่ด้านในและใต้ ต่อ anterior superior iliac spine 0.5 ชู้น **ข้อบ่งใช้:** ปวดเอว ร้าวลงขา อาเจียน เบื่ออาหาร และบวม น้ำยังเป็น จุดฝังเข็มช่วยเสริมการรับความรู้สึกที่ช่วยในการ ผ่าตัดได้ เลื่อนขาหนีบหรือผ่าตัดมดลูก

weidao (GB 28): an acupoint located on the lower abdomen, 0.5 *cun* infero-medial to the anterior superior iliac spine. Indications: lumbar pain radiating to leg, vomiting, anorexia, and edema. It is commonly used in acupuncture anesthesia for inguinal herniorrhaphy or hysterectomy.

胃反 (wèi fǎn): 朝食暮吐、暮食朝吐的表现, 多为脾胃阳虚。

เว่ยฝ่าณ: กระเพาะอาหารแปรปรวน กินอาหารตอนเช้าอาเจียนตอนเย็น กินอาหารตอนเย็นอาเจียนรุ่งเช้า มักเกิดจากหยางม้าม-กระเพาะอาหารพร่อง

stomach disturbance: it is manifested as evening vomiting of food taken in the morning and morning vomiting of food taken in yesterday evening, mostly caused by spleen-stomach *yang* deficiency.

卫分证 (wèi fèn zhèng): 温热病邪侵袭肤表, 卫气功能失调, 肺失宣降。表现为发热、微恶风寒、脉浮数等为主的表热证候。

เว่ยเฟินเจิ้ง: ภาวะโรคระดับเว่ย บั๊จจัยก่อโรคชนิดไข้พิษร้อนรุกรานร่างกายส่วนนอก ทำให้ลมปราณปกป้องสูญเสียหน้าที่ ลมปราณปอดไม่กระจายออกและลง มีอาการไข้ กลัวลมเย็นเล็กน้อย และชีพจรลอย-เร็ว จัดเป็นภาวะโรคร้อนภายนอก

defense level disease-condition: The pathogenic heat invades the body surface, leading to dysfunction

of defensive *qi* and failure of lung *qi* to disperse-descend. Clinical manifestations are fever, slight aversion to wind-cold, and a rapid-floating pulse. It is exterior-heat disease-condition in nature.

苇茎汤 (wěi jìng tāng): 组成: 芦根、薏苡仁、冬瓜仁、桃仁。功用: 清肺化痰, 活血排脓。主治: 肺痈。

เว่ยจิง탕: ชื่อตำรับยา ประกอบด้วยตัวยาหลูเกิน อี้เอี๋เหวริน ตงกวาเหวริน และถาวเหวริน **สรรพคุณ:** ดับร้อนที่ปอด สลายเสมหะ กระตุ้นการไหลเวียนเลือด ระบายหนอง **ข้อบ่งใช้:** ฝีที่ปอด

weijing decoction: a formula composed of *lügen*, *yiwiren*, *dongguaren* and *taoren*. **Actions:** clearing lung heat, dissolving phlegm, activating blood circulation, and draining pus. **Indication:** lung abscess.

胃气 (wèi qì): 胃的生理功能; 或泛指人体的精气。

เว่ยชี: ลมปราณกระเพาะอาหาร ① สรีรสภาพของกระเพาะอาหาร; ② ลมปราณสารสำคัญของร่างกาย

stomach qi: ① physiological function of the stomach; ② essence *qi* of the body.

胃气虚 (wèi qì xū): 胃气虚弱, 失于和降。表现为胃脘隐痛或痞胀、喜按、食少等为主的虚弱证候。

เว่ยชีขู่: ลมปราณกระเพาะอาหารพร่อง ลมปราณกระเพาะอาหารพร่อง เสียสมดุลในการเคลื่อนไหวลง มีอาการของภาวะพร่อง ได้แก่ ปวดกระเพาะอาหารตื้อ ๆ หรือจุกแน่นลิ้นปี่ กัดท้องแล้วรู้สึกสบาย และกินอาหารได้น้อย

stomach qi deficiency: stomach *qi* deficiency leading to decending failure, manifested as deficiency conditions such as dull stomachache or distention of the epigastrium relieved by pressing, and hypophagia.

胃强脾弱 (wèi qiáng pí ruò): 胃能受纳水谷但脾不能运化, 表现为能食而腹泻。

เว่ยเจียงผิ่ว: กระเพาะอาหารแรงแรงม้ามพร่อง กระเพาะอาหารรับอาหารได้ แต่ม้ามไม่สามารถแปรสภาพ-ลำเลียงสารอาหาร มีอาการกินเก่งแต่ท้องเสีย

strong stomach weak spleen: stomach can receive foodstuffs but spleen fails to transform-transport foodstuffs, manifested as a high intake but diarrhea.

微热 (wēi rè): 自觉身体发热, 或热势不高, 体温不超过 38°C, 多为阴虚、气虚。

เว่ยเร่อ: ไข้รุ่ม ๆ รู้สึกตัวร้อนหรือไข้ต่ำ ๆ อุณหภูมิร่างกายไม่เกิน 38 องศา มักเกิดจากอินหรือลมปราณพร่อง

mild fever: feeling of warm body or low grade fever, the body temperature doesn't exceed 38°C, mostly caused by *yin* or *qi* deficiency.

胃失和降 (wèi shī hé jiàng): 胃通降功能受阻。

เว่ยซือเหอเจียง: ลมปราณกระเพาะอาหารไม่เคลื่อนลง ลมปราณกระเพาะอาหารติดขัด ไม่เคลื่อนลงตามปกติ

descending failure of stomach qi: the stomach *qi* is obstructed, and fails to descend.

胃俞 (wèi shū): 位于脊柱区, 第 12 胸椎棘突下, 后正中线上旁开 1.5 寸。主治: 胃脘痛, 腹胀, 呕吐, 肠鸣, 多食消瘦等病症。

เว่ยชู: จุดฝังเข็มบริเวณหลัง อยู่ห่างจากขอบล่างของปุ่มกระดูกสันหลังอกที่ 12 ตามแนวระนาบ 1.5 ชู่น

ข้อบ่งใช้: ปวดกระเพาะอาหาร ท้องอืด อาเจียน ท้องร้อง และกินเก่งแต่ซูบผอม

weishu (BL 21): an acupoint located on the back, 1.5 *cun* lateral to the lower border of the 12th thoracic spinous process. *Indications:* stomachache, abdominal distention, vomiting, borborygmus, and polyphagia but emaciation.

委阳 (wēi yáng): 三焦经下合穴。位于膝部, 腓横纹上, 股二头肌腱的内侧缘。主治: 腹满, 小便不利, 腰背痛, 腿足挛痛等病症。

เว่ยหยาง: จุดเหวี่ยงของเส้นซานเจียว อยู่ตรงรอยพับเข้า ซิดขอบด้านในของเอ็น biceps femoris ข้อบ่งใช้: ท้องอืด ปัสสาวะลำบาก ปวดหลังส่วนล่าง ปวดเกร็งขาและเท้า

weiyang (BL 39): the lower-he point of the *sanjiao* meridian, located on the popliteal transverse crease, at the medial border of the biceps femoris tendon.

Indications: abdominal distention, difficulty in urination, low back pain, spastic pain of leg and foot.

卫阳 (wèi yáng): 卫气性属阳。行于脉外, 具有护卫肌表, 抗御外邪的作用。

เว่ยหยาง: หยางชนิดเว่ย ลมปราณปกป้องจัดเป็นหยาง ไหลเวียนอยู่นอกหลอดเลือด มีหน้าที่ปกป้องร่างกาย ส่วนนอกจากการรุกรานของปัจจัยก่อโรคนอก

defensive yang: defensive *qi* pertains to *yang*. It circulates outside the vessels, and functions on protecting the body surface against external evil *qi*.

胃阳 (wèi yáng): 胃中具有化谷作用的阳气。

เว่ยหยาง: หยางกระเพาะอาหาร ลมปราณหยางในกระเพาะอาหารซึ่งทำหน้าที่ย่อยอาหาร

stomach yang: *yang qi* in the stomach, functioning on digestion.

胃阴 (wèi yīn): 胃中具有化谷作用的阴液。

เว่ยอิน: ยินกระเพาะอาหาร สารอินในกระเพาะอาหารซึ่งทำหน้าที่ย่อยอาหาร

stomach yin: *yin* fluid in the stomach, functioning on digestion.

胃之关 (wèi zhī guān): 肾开窍于二阴, 司膀胱开合。若膀胱开合失调, 水道不通, 必致胃上满, 故

称肾为胃之关。

เว่ยจื่อกวน: ด้านกระเพาะอาหาร ไตเปิดทวารที่อวัยวะสืบพันธุ์และทวารหนัก ควบคุมการเปิดปิดของกระเพาะปัสสาวะ หากการเปิดปิดของกระเพาะปัสสาวะเสียสมดุลทางเดินน้ำถูกปิดกั้น น้ำจะท้นถึงลิ้นปี่ จึงเปรียบได้เป็นด้านของกระเพาะอาหาร

stomach gate: kidney orifice opens into the genital organs and rectum. It controls opening and closing of the urinary bladder. If the functions of urinary bladder on opening and closing are impaired, the water passage is blocked, resulting in overflow of the water into upper stomach. kidney is so called stomach gate.

委中 (wěi zhōng): 膀胱经合穴。位于膝后区, 腓横纹中点。主治: 腰背痛, 下肢痿痹, 小腹痛, 小便不利, 遗尿等病症。

เว่ยจง: จุดเหวของเส้นกระเพาะปัสสาวะ อยู่กึ่งกลางรอยพับเข่า **ข้อบ่งใช้:** ปวดหลังส่วนล่าง ชาลีบ ชาอ่อนแรง ปวดท้องน้อย ปัสสาวะลำบาก กลั้นปัสสาวะไม่ได้ และปัสสาวะรดที่นอน

weizhong (BL 40): the *he* point of the bladder meridian, located at the midpoint of the popliteal transverse crease. *Indications:* low back pain, atrophy or flaccid paralysis of lower limb, hypogastric pain, difficulty in urination, urinary incontinence, and enuresis.

温法 (wēn fǎ): 治疗八法之一, 通过温阳、祛寒、回阳等作用, 治疗里寒证。

เวินฝ่า: การอุ่น หนึ่งในวิธีการรักษาแปด ใช้รักษาภาวะโรคความเย็นภายใน ด้วยการอุ่นหยาง ขจัดความเย็น และฟื้นฟูหยาง

warming therapy: one of the eight therapeutic methods for treating interior-cold disease-condition by warming *yang*, expelling cold, and restoring

devastated *yang*.

温溜 (wēn liū): 手阳明经郄穴。位于前臂, 腕背侧远端横纹上 5 寸, 阳溪 (LI 5) 与曲池 (L11) 的连线上。主治: 面肿, 咽喉肿痛, 以及头痛, 腹痛、肠鸣, 肩背酸痛, 疔疮等病症。

เวินลิ่ว: จุดชี้ของเส้นลำไส้ใหญ่ อยู่บริเวณแขนด้านนอก เหนือเส้นข้อมือ 5 ชู่น บนเส้นที่เชื่อมระหว่าง หยางซี (LI 5) กับ ชวี่หลือ (LI 11) **ข้อบ่งใช้:** หน้าบวม เจ็บคอ ปวดศีรษะ ปวดท้อง ท้องร้อง ปวดเมื่อยสะบัก และตุ่มฝี

wenliu (LI 7): the *xi* point of the large intestine meridian, located on the line connecting yangxi (LI 5) and quchi (LI 11), 5 *cun* above the dorsal wrist crease. *Indications:* swollen face, sore throat, headache, abdominal pain, borborygmus, soreness and pain of scapula, and furuncle.

温脾汤 (wēn pí tāng): 组成: 大黄、附子、干姜、人参、当归、芒硝、甘草。功用: 温补脾阳, 攻下寒积。主治: 阳虚寒积便秘腹痛。

เวินผีทาง: ชื่อตำรับยา ประกอบด้วยตัวยาดำท้าว หูจื่อ กานเจียง เทรินเซิน ตางกวย หมางเซียว และกานฉ้าวสรรพคุณ: อุ้มนำรุงหยางม้ามและขับระบายปจจัยก่อโรคชนิดความเย็นที่คั่งค้าง **ข้อบ่งใช้:** ปวดท้องและท้องผูกเหตุหยางพร่องมีความเย็นคั่งค้าง

wenpi decoction: a formula composed of *dahuang*, *fuzi*, *ganjiang*, *renshen*, *danggui*, *mangxiao*, and *gancao*. *Actions:* warming and nourishing spleen *yang* and expelling pathogenic cold accumulation. *Indications:* abdominal pain, and constipation due to cold accumulation from *yang* deficiency.

五处 (wǔ chù): 位于头部, 前发际正中直上 1 寸, 旁开 1.5 寸。主治: 头痛, 眩晕, 癫痫等病症。

อู่ชู่: จุดฝังเข็มบนศีรษะ อยู่เหนือจุดกึ่งกลางแนวชาย

ผมขอบหน้าผาก 1 ชู่น และห่างออกไปตามแนวระนาบ 1.5 ชู่น *ข้อบ่งใช้*: ปวดศีรษะ เวียนศีรษะ และลมชัก

wuchu (BL 5): an acupoint located on the head, 1 *cun* above the anterior hairline and 1.5 *cun* lateral to the midline. *Indications*: headache, dizziness, and epilepsy.

恶风 (wù fēng): 遇风则冷, 避之可缓的表现, 多为外感风邪。

อุ้ฟิง: กลั้วลม รู้สึกหนาวเมื่อถูกลม หากหลีกเลี่ยงจะรู้สึกดีขึ้น มักเกิดจากการกระทบปัจจัยก่อโรคชนิดลม

aversion to wind: Patient feels cold while being blew by the wind, and relieved by avoidance, mostly caused by external wind attack.

无根苔 (wú gēn tāi): 舌苔似浮涂于舌面, 容易刮脱, 刮后无垢, 舌质光洁, 多为胃气已衰, 又称假苔。

อุ้เกินทาย: ฝ้าลิ้นไร้ราก ฝ้าลิ้นที่ดูเหมือนลอยบนผิว ทุตออกได้ง่าย เมื่อทุตออกแล้วจะเห็นลิ้นเนียนเป็นเงา มักพบในภาวะลมปราณกระเพาะอาหารใกล้สูญสิ้น; *เจียทาย* ก็เรียก

rootless coating: a tongue coating with float-like appearance on the surface and easily scraped out. After scraping, the tongue reveals smooth and shiny. It indicates stomach *qi* exhaustion; also called *jiatai*.

五积散 (wǔ jī sǎn): 组成: 白芷、川芎、炙甘草、茯苓、当归、肉桂、芍药、半夏、陈皮、枳壳、麻黄、苍术、干姜、桔梗、厚朴、生姜。功用: 发表温里, 顺气化痰、活血消积。主治: 外感风寒, 内伤生冷。

อุ้จีसान: ชื่อตำรับยา ประกอบด้วยตัวยาป่ายจื่อ ซวนซุย จื่อกานฉ่าว ผู่หลิง ตางกุย โร่วก๊วย สวาย่าว ป่านเซีย ฉินผี จื่อเซียว หมาหวาง ซางจู่ กานเจียง เจย์เก็ง โฮ้วฟ่อ

และเจิงเจียง สรรพคุณ: ขับเหงื่อ จัดภาวะโรคภายนอก อุ่นภายใน ปรับการไหลเวียนลมปราณให้คล่อง สลายเสมหะ กระตุ้นการไหลเวียนเลือด ย่อยสลายอาหารตกค้าง *ข้อบ่งใช้*: ภาวะโรคภายนอกเหตุลมเย็นร่วมกับ ม้าม-กระเพาะอาหารป่วยจากการกินอาหารดิบหรือเย็น

wuji powder: a formula composed of *baizhi, chuanxiong, zhigancao, fuling, danggui, rougui, shaoyao, banxia, chenpi, zhiqiao, mahuang, cangzhu, ganjiang, jiege, houpo, and shengjiang*. *Actions*: inducing sweating to release exterior disease-condition, warming interior, regulating qi flow, dissolving phlegm, activating blood circulation, and resolving food stagnation. *Indications*: exogenous wind-cold disease-condition with spleen-stomach deficiency caused by raw, or chill food.

五轮学说 (wǔ lún xué shuō): 将眼的部分分属五脏, 阐述目与脏腑关系的学说。即瞳仁属肾, 称为水轮; 黑睛属肝, 称为风轮; 两眦血络属心, 称为血轮; 白睛属肺, 称为气轮; 眼睑属脾, 称为肉轮。

อุ้หลุนเสวียซัว: ทฤษฎีห้าวงล้อ ทฤษฎีที่แสดงความสัมพันธ์ของดวงตากับอวัยวะภายใน โดยแบ่งดวงตาเป็นวงล้อ 5 ชั้น ได้แก่ รั้วม่านตาสังกัดไต เรียกว่า วงล้อน้ำ; ตาดำสังกัดตับ เรียกว่า วงล้อลม; ห้วตาและหางตาสังกัดหัวใจ เรียกว่า วงล้อเลือด; ตาขาวสังกัดปอด เรียกว่า วงล้อลมปราณ และเปลือกตาสังกัดม้าม เรียกว่า วงล้อเนื้อ

five rings theory: a theory illustrates the relationship between the eye and *zangfu*-organs into five rings namely: pupil named as water ring pertaining to kidney; cornea named as wind ring pertaining to liver; canthi named as blood ring pertaining to heart; sclera named as *qi* ring pertaining to lung, and eyelid named as muscle ring

pertaining to spleen.

五十动 (wǔ shí dòng): 医生每次诊脉病人, 脉搏跳动不应少于五十次。

ข้อตั้ง: ห้าสิบครั้ง ทุกครั้งที่แพทย์ตรวจชีพจร ควรคลำการเต้นให้ได้ไม่น้อยกว่า 50 ครั้ง

fifty beats: Doctor should palpate at least fifty beats for each pulse-taking.

五枢 (wǔ shū): 位于下腹部, 横平脐下 3 寸, 髂前上棘内侧。主治: 疝气, 少腹痛, 腰背痛, 胯痛; 赤白带下, 月经不调等病症; 全子宫切除术针刺麻醉常用穴。

ข้อ: จุดฝังเข็มบริเวณท้องน้อย ระดับต่ำกว่าสะดือ 3 ชู่น อยู่หน้าและใต้ต่อ anterior superior iliac spine ข้อบ่งใช้: ไล่เลื้อน ปวดท้องน้อยด้านข้าง ปวดหลังส่วนล่าง ปวดสะโพก ตกขาวปนเลือด และรอบเดือนผิดปกติ ยังเป็นจุดฝังเข็มช่วยเสริมการระงับความรู้สึกที่ใช้บ่อยในการผ่าตัดมดลูก

wushu (GB 27): an acupoint located on the lower abdomen, 3 *cun* below the horizontal line leveling with the umbilicus, on the medial aspect of the anterior superior iliac spine. *Indications:* hernia, iliac pain, low back pain, hip pain, bloody leukorrhea, and irregular menstruation. It is commonly used in acupuncture anesthesia for hysterectomy.

五态之人 (wǔ tài zhī rén): 根据阴阳气血的多少, 从人体外观形态和性情特征划分五种类型人, 即太阴之人、少阴之人、太阳之人、少阳之人、阴阳平和之人。

อุทัยจื่อเหริน: ปัญจลักษณะมนุษย์ อาศัยปริมาณของ ยิน หยาง ลมปราณและเลือด โดยพิจารณาจากลักษณะจำเพาะของรูปร่างและอุปนิสัย แบ่งคนได้เป็น 5 ลักษณะ คือ คนท่ายิน คนช่ายิน คนท่ายาง คนช่ายาง

และคนยินหยางสมดุล

five types of humans: according to the amount of *yin, yang, qi*, and blood, human beings are divided into five types based on the physical appearance, and characters. Those are the taiyin-type person, shaoyin-type person, taiyang-type person, shaoyang-type person, and balanced yin-yang-type person.

五味消毒饮 (wǔ wèi xiāo dú yǐn): 组成: 金银花、野菊花、蒲公英、紫花地丁、紫背天葵子。功用: 清热解毒, 消散疔疮。主治: 疔疮初起。

อุเวียะเซียวตุ๋หยิน: ชื่อตำรับยา ประกอบด้วยตัวยาจันทน์ ยินฮวา เหยจิวฮวา ผู่กงอิง จื่อฮวาตี้ตึง และจื่อเป้ย เทียนชุยจื่อ สรรพคุณ: ดับร้อน ขับพิษ และสลายตุ่มฝี ข้อบ่งใช้: ตุ่มฝีระยะแรก

wuweixiaodu decoction: a formula composed of *jinyinhua, yejuhua, pugongying, zihuadiding*, and *zibaitiankuizi*. *Actions:* releasing heat, detoxification and dissolving furuncle. *Indication:* early stage of furuncle.

五形之人 (wǔ xíng zhī rén): 根据五行学说, 从肤色、体形、禀性、态度等特征划分五种类型人, 即木型人、火型人、土型人、金型人、水型人。

อุลิ่งจื่อเหริน: ปัญจรูปมนุษย์ ตามทฤษฎีปัญจธาตุ แบ่งคนตามลักษณะเฉพาะตามสีผิว รูปร่าง นิสัย ทำทางการแสดงออก ฯลฯ เป็น 5 ธาตุ คือ คนธาตุไม้ คนธาตุไฟ คนธาตุดิน คนธาตุทอง และคนธาตุน้ำ

five appearances of humans: according to the five element theory, human beings are divided into five categories based on the complexion, body shape, characteristics, manner, etc. Those are the wood-type person, fire-type person, earth-type person, metal-type person, and water-type person.